

**RAZLIKE U ZNAČENJSKOM OBOGAĆIVANJU
INSTRUMENTALNIH I AKUZATIVNIH FAZNIH
KONSTRUKCIJA: ZAVRŠITI KUĆU ILI ZAVRŠITI S KUĆOM**

Jelena Tušek

Sveučilište u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Ključne riječi: fazni glagoli, *završiti*, akuzativ, instrumental, konstrukcijska gramatika, obogaćena kompozicionalnost, model znanja o tipičnim događajima.

Sažetak: U radu se ispituje značenjsko obogaćivanje (R. Jackendoff) konstrukcija s faznim glagolom *završiti* u različitim sintaktičkim okvirima (*završiti kuću* i *završiti s kućom*) u hrvatskom. Eksperimentalnim se pristupom dodatno istražuju rasponi implicitnih predikata tih rečenica uz subjekte u muškom i ženskom rodu. Istraživanje je pokazalo da pripisivanje implicitnih predikata rečenicama s nekompatibilnim sastavnicama proizlazi iz konstrukcijskoga značenja, kao i iz znanja o tipičnim događajima (K. McRae, M. Kazunaga) koje govornici dovode u vezu s rečeničnim subjektom i objektom.

**DIFFERENCES IN MEANING ENRICHMENT OF ASPECTUAL
CONSTRUCTIONS IN ACCUSATIVE AND INSTRUMENTAL:
ZAVRŠITI KUĆU OR ZAVRŠITI S KUĆOM**

Jelena Tušek

University of Zagreb

Zagreb, Croatia

Key words: aspectual verbs, *završiti*, accusative, instrumental, construction grammar, enriched compositionality, generalized event knowledge.

Summary: The paper examines the enriched compositionality (R. Jackendoff) of constructions with aspectual verb *završiti* (*to finish*) in different syntactic frames (*završiti kuću* and *završiti s kućom*) in Croatian. Experimental approach is used to

explore the range of implicit predicates of sentences with male and female subjects. Analysis has shown that the implicit predicates in sentences with semantically incompatible constituents are the result of constructional meaning and the activation of the generalized event knowledge (K. McRae, M. Kazunaga) during sentence processing.

1. Uvod

Pojmom obogaćene kompozicionalnosti (Jackendoff, 1997) omogućuje se tumačenje značenja jezičnih pojava kod kojih dio značenja ne proizlazi iz sintaktičke strukture rečenice kao što je to u primjerima (1.1.) i (1.2.) u kojima nepunoznačni fazni glagoli (*započeti*, *završiti*) označavaju početak odnosno završetak nekakvog procesa koji je rečenični subjekt vršio nad objektom – *knjigom*. Informacija o tome koji je proces izvršen nad objektom ne može se sa sigurnošću odrediti na temelju rečeničnih sastavnica, no ispitanici se uglavnom (v. i 4.2.) slažu oko značenja takvih rečenica pripisujući im značenja *pisanja* ili *čitanja*.

(1.1.) *Pavao je započeo knjigu.*

(1.2.) *Mara je završila s knjigom.*

Za razliku od prethodnih primjera, u rečenicama (1.3.) i (1.4.) proces koji se vrši nad objektom eksplicitno je izražen punoznačnim glagolom u infinitivu (*pisati*) odnosno odglagolnom imenicom (*čitanje*), pa te rečenice uglavnom ne ostavljaju prostora za prizivanje dodatnih značenja.

(1.3.) *Pavao je započeo čitati knjigu.*

(1.4.) *Mara je završila s pisanjem knjige.*

S obzirom na to da u primjerima (1.1.) i (1.2.) izostaje punoznačni glagol koji označava proces čiju (početnu, završnu) fazu određuje fazni glagol, a budući da su takvi i slični primjeri jezično posvjedočeni (v. i 3.), pretpostavlja se da mora postojati način na koji dolazi do rekonstrukcije cjelovitoga rečeničnoga značenja.

Navedeni primjeri predstavljaju izazov klasičnim *fregeanskim* pristupima značenjskoj kompozicionalnosti prema kojima je značenje složenoga iskaza funkcija značenja njegovih sastavnih dijelova i načina na koji su sintaktički supostavljeni (Partee, 1984). Premda načelo kompozicionalnosti smatra osnovnim postulatom kognitivne semantike, Jackendoff (1997, 2011) drži da *svi* dijelovi značenja ne moraju biti eksplicitno prisutni u sintaktičkoj strukturi, a da do priziva određenoga značenja ipak može doći. Načelu kompozicionalnosti suprotstavlja načelo obogaćene kompozicionalnosti kojim objašnjava mogućnost da rečenica

prenese cjelovitu obavijest čak i kada dio značenja ne proizlazi iz sintaktičke strukture kao što je to u primjerima (1.1.) i (1.2.).

Pustejovsky (1991, 1995) značenja implicitnih predikata pripisuje tzv. strukturi kvalije¹ imenice u dopuni koju čini složeni sustav leksičke reprezentacije znanja sastavljen od četiriju dimenzija: formalne, konstitutivne, teličke i agentivne kvalije, a značenja implicitnih predikata najčešće proizlaze iz potonje dvije. Agentivna se kvalija odnosi na znanja o načinima nastanka predmeta, stoga bi se u rečenicama (1.1.) i (1.2.) moglo prizivati značenje *pisanja knjige*, dok se telička kvalija odnosi na znanja o funkcijama predmeta u izvanjezičnome svijetu. U primjerima (1.1.) i (1.2.) značenja koja proizlaze iz teličke kvalije bila bi, stoga, značenja *čitanja knjige*. Pristup koji polazi od pretpostavke da je naše znanje o takvim skrivenim događajima dijelom leksičkoga znanja leksički je pristup ovome fenomenu, a suprotstavljen mu je pragmatički pristup (v. Zarcone, Padó 2011, Zarcone i dr. 2012) prema kojemu priziv skrivenih događaja proizlazi iz *posthoc* pragmatičkoga zaključivanja na temelju govornikova znanja o svijetu (Žic Fuchs, 1991). Na primjer, malo je vjerojatno da će govornici primjer (1.5.) interpretirati glagolima *pisati* ili *čitati*, osim ako *miš* nije antropomorfizirani lik nekoga književnoga djela ili filma. Očekivano je da će u takvom primjeru govornici prizivati znanja o svijetu prema kojima miš može *glodati*, a ne *čitati* ili *pisati* knjige.

(1.5.) *Miš je završio s knjigama.*

Primjeri (1.6.), (1.7.) i (1.8.) također dovode u pitanje mogućnost prenošenja samo dvaju značenja koja proizlaze iz strukture kvalije imenice u dopuni jer je moguće da se tim rečenicama prenose i druga značenja koja nisu nužno *pisanje* i *čitanje*.

(1.6.) *Restaurator je završio s knjigom.*

(1.7.) *Prevoditeljica je završila knjigu.*

(1.8.) *Beba je završila s knjigom.*

U navedenim primjerima moguće je pretpostaviti i interpretacije koje nužno ne proizlaze iz strukture kvalije imenica u dopuni već je njihovo značenje uvjetovano značenjem subjekta. U rečenicama (1.6.) i (1.7.) rečenični subjekti mogu sugerirati interpretacije koje se ne moraju odnositi

¹ Struktura kvalije u teoriji generativnoga leksikona (Pustejovsky, 1995) odnosi se na složen sustav reprezentacije leksičkoga znanja na temelju četiriju kvalija: formalne koja se odnosi na mjesto predmeta u izvanjezičnome svijetu i odgovara na pitanje *što je predmet*, konstitutivne kvalije koja odgovara na pitanje *od čega je predmet sastavljen*, označava odnos između samoga predmeta i njegovih sastavnih dijelova, teličke kvalije koja određuje funkciju predmeta u izvanjezičnome svijetu te odgovara na pitanje *čemu predmet služi* i agentivne kvalije koja se odnosi na nastanak predmeta i odgovara na pitanje *kako je predmet nastao*. Stoga bi imenica *kuća* na temelju četiriju uloga kvalije mogla biti određena kao građevina, sastavljena od zidova, prozora, itd., čija je funkcija stanovanje, a nastala je gradnjom.

načitanje ili pisanje, već na obnavljanje (1.6.) ili prevođenje (1.7.). U primjeru (1.8.) subjekt, odnosno naše znanje o subjektu kao biću koje nema razvijene vještine čitanja i pisanja, sugerira prizivanje glagola koji nisu dijelom strukture kvalije već se mogu odnositi na naša znanja o tome što subjekt (*beba*) može činiti s knjigom. S obzirom na ograničene mogućnosti izbora, možemo samo pretpostaviti što bi prosječni govornik smatrao implicitnim predikatom ove rečenice.

2. Značenjsko obogaćivanje konstrukcija s faznim glagolima

Fazni su glagoli glagolska vrsta koja u svojoj kanonskoj argumentnoj strukturi zahtijeva događajnu dopunu [V VP] ili [V NP_{ev}] koja označava kakav proces. Kada je dopunom označen proces, uglavnom infinitivom ili glagolskom imenicom, nema kršenja fregeanskog načela kompozicionalnosti (*Djeca su počela crtati*). No, kada je u dopuni imenica koja označava kakav entitet, kao u primjerima (1.1.) i (1.2.), te (1.5.) – (1.8.), svjedočimo kršenju kanonske argumentne strukture. Prema Jackendoffu (1997) u tim slučajevima interpretacija počiva na sljedećem:

Interpretiraj NP kao [Aktivnost (NP)] (nespecificiranu aktivnost koja uključuje NP, odnosno činiti nešto s NP)

Kakva je ta nespecificirana aktivnost, ostaje upitnim, no pozivajući se na Pustejovskog (1991, 1995) koji izvor interpretacije vidi u unutarnjoj značenjskoj strukturi dopune, odnosno u spomenutoj strukturi kvalije imenice, pretpostavlja se predvidljivost takvih interpretacija. Konstrukcijski modeli (Goldberg, 1995, 2006; Michaelis, 2002) opisa ove pojave pretpostavljaju da značenja proizlaze iz shematiziranog konstrukcijskog značenja koje omogućuje značenjskim sastavnicama da modificiraju svoja značenja, dok pragmatički pristupi (Lascarides, Copestake, 1995; Lapata i dr., 2003; Lapata, Lascarides, 2003; Ziegler, 2006) izvore interpretacije vide u pragmatičkoj *post hoc* inferenciji.

Kategorija glagola koji kao dopunu zahtijevaju riječi kojima se označava događajnost, a omogućuju pojavu nedogađajnih imenica u dopuni u literaturi se često naziva i metonimijskim glagolima (engl. *metonymic verbs*) ili glagolima prisile (engl. *coercion verbs*). Brojna su istraživanja načina njihova procesiranja (De Almeida, 2004; Frisson, McElree, 2008; McElree i dr., 2001; Traxler i dr., 2005; Traxler i dr., 2002) smatrala ovu kategoriju semantički heterogenom skupinom koju uglavnom čine fazni glagoli (npr. *početi, nastaviti, završiti*), psihološki glagoli (npr. *uživati, izdržati*), te drugi glagoli (npr. *čekivati, pokušati*). Razlog za njihovo uvrštavanje u jedinstvenu kategoriju bila je pretpostavka da takvi glagoli uz

nedogađajne dopune tvore izraze koji su govornicima značenjski prihvatljivi, a budući da zahtijevaju dodatne mehanizme koji omogućuju interpretacije takvih izraza, njihovo je procesiranje otežano (McElree i dr., 2001).

Upravo istraživanja procesiranja doprinose teorijskoj obradi ovoga fenomena. Naime, otežano procesiranje proizlazi iz činjenice da interpretacija konstrukcija sa semantički nekompatibilnim sastavnicama zahtijeva dodatne mehanizme koji omogućuju pripisivanje značenja takvim konstrukcijama. Međutim, budući da su novija psiholingvistička i neurolingvistička istraživanja (Katsika i dr., 2012; Utt i dr., 2013; Lai i dr., 2017) pokazala da je otežano procesiranje zabilježeno samo kod konstrukcija s faznim glagolima, postojanje ovako definirane kategorije je upitno. Eksperimentalna istraživanja fenomena obogaćene kompozicionalnosti uglavnom istražuju prirodu pomaka (engl. *delay*) u procesiranju faznih glagola što se pripisuje postojanju mehanizma koji omogućuju značenjsko obogaćivanje argumentne strukture tako što argumentu mijenjaju kategorijalni tip (engl. *type-shifting*) označavajući proces koji uključuje imensku dopunu.

2.1. Fazni glagol *završiti* u hrvatskom jeziku

Fazni su glagoli glagolska vrsta koja uz punoznačne glagole tvori složena glagolska ustrojstva (Belaj, Tanacković Faletar, 2017: 23–24). U kroatističkoj je literaturi njezin opis kao punopravne glagolske kategorije neujednačen (Silić, Pranjković, 2007; Blagus Bartolec, 2017; Belaj, Tanacković Faletar, 2017) ili u potpunosti izostaje (Barić i dr., 2003; Težak i Babić, 2003). Silić i Pranjković (2007: 187) uočavaju sličnost faznih glagola modalnim glagolima u tome što s punoznačnim glagolom tvore složene glagolske predikate, a od njih se razlikuju s obzirom na različit značenjski doprinos. Naime, fazni glagoli ne modificiraju radnju punoznačnoga glagola već određuju njegovu fazu. U kategoriju faznih glagola uvrštavaju glagole *početi* / *počinjati*, *nastaviti* / *nastavljati*, *prestati* / *prestajati* i glagol *stati*. Glagol *završiti*² određuju kao fazni glagol u širem smislu budući da ne zahtijeva dopunu u infinitivu već uglavnom u akuzativu. Blagus Bartolec (2017: 288) glagol *završiti* smatra laganim glagolom jer zahtijeva imensku dopunu kako bi mogao ostvariti cjelovito značenje, dok Belaj i Tanacković Faletar (2017) u tumačenju faznih glagola izostavljaju glagol *završiti*. U ovome ćemo radu taj glagol smatrati faznim

² Hrvatski jezični portal glagol *završiti* tumači kao (što) *privesti kraju, dovesti do kraja*.

glagolom u širem smislu (Silić, Pranjković, 2007) jer smatramo da se njime označava jedna od faza glagolskoga procesa – ona završna.

2.2. Korpusna analiza dopuna glagolu *završiti*

Specifičnost je faznih glagola u tome što svi nameću određena sintaktička i značenjska ograničenja svojim dopunama (Engerer, 2014), stoga će se u ovome dijelu prikazati rezultati korpusnoga istraživanja distribucije dopuna faznom glagolu *završiti* kako bi se potvrdile pretpostavke da je taj glagol specifičan u odnosu na ostale fazne glagole s obzirom na mogućnost pojavljivanja imenica u dopuni. Kvantitativna analiza dopuna faznih glagola provedena je korpusnom analizom koja omogućuje empirijski pristup jeziku temelju konkretnih jezičnih realizacija koje se pojavljuju s konkretnom komunikacijskom namjerom (Jucker, 2009).

Prikupljanje građe za analizu provedeno je na korpusu hrWaC (Ljubešić, Erjavec, 2011) čija se posljednja verzija sastoji od gotovo 1,4 milijarde pojava. Za dodatnu potvrdu uključeni su i primjeri s mrežnih izvora budući da internet smatramo korpusom tekstova prirodnoga jezika (Kilgarriff, Grefenstette, 2003). Uključivanjem internetskoga sadržaja omogućava se analiza uporabe manje frekventnih primjera u jeziku koje možda računalni korpusi nisu zabilježili. Svjesni metodoloških nedostataka analize internetskoga sadržaja kao što su nepouzdanost izvora te njegova nereprezentativnost, rezultati dobiveni analizom interneta isključeni su iz kvantitativne korpusne analize distribucije dopuna.

Analiza distribucija dopuna provedena je pomoću CQL upita³. Time su izdvojeni primjeri koji uključuju glagoli *završiti* u svim oblicima čije su dopune glagoli u infinitivu te opće imenice u akuzativu u svim rodovima i brojevima. Korpusna je analiza potvrdila da se infinitiv uz glagol *završiti* pojavljuje u svega 1,75 % korpusnih primjera, te da su mu imenske dopune dominantne (v. tablicu 1).

Tablica 1. Distribucija dopuna glagola *završiti*

završiti	
INF	1,75 %
AK_M	50,04 %
AK_Ž	36,64 %
AK_S	11,56 %

³ [lemma="završiti"][tag="Vmn|Ncm.a|Ncm.a.|Ncn.a|Ncf.a"]

Premda rezultati korpusne analize ukazuju na učestalost imenskih dopuna uz glagol *završiti*, analiza značenjskih tipova tih imenica pokazala je da su uz taj glagol dominantne imenice kojima je trajanje inherentno (npr. *studij* sa 220 pojavnica, *proces* sa 107 pojavnica, *meč* sa 77 pojavnica) ili imenice koje metonimijski označavaju proces (npr. *fakultet* sa 465 pojavnica u značenju *pohađanja fakulteta*). Konkretno ime kao dopuna faznome glagolu *završiti* potvrđene su, ali je njihovo pojavljivanje rjeđe u odnosu na događajne imenice (npr. *bazen*, *zid*, *muzej*, *tunel*, *hotel* s po dvije pojavnice u korpusu). S obzirom na izostanak procesualnosti u konstrukcijama s glagolom *završiti* i nedogađajnim imenicama, smatramo da u tim primjerima mora dolaziti do značenjskoga obogaćivanja koje omogućuje prizivanje implicitnih predikata koji specificiraju proces koji se provodi nad konkretnim imenicama.

Teorijski i eksperimentalni pristupi ovome fenomenu tumačenja implicitnih predikata, vidjeli smo, dovode u vezu sa strukturom kvalije imenica u dopuni, najčešće se ilustriraju tipovima imenica kao što su *to knjiga*, *roman*, *film* i sl., a rezultate tih istraživanja generaliziraju na ostale nedogađajne imenice. Stoga je cilj ovoga istraživanja bio ispitati mogućnosti priziva implicitnih predikata s faznim glagolom *završiti* i drugim konkretnim imenicama. Za potrebe rada odabrana je imenica *kuća* budući da je smatramo konkretnom imenicom dostupnom osjetilnom iskustvu, visoko je frekventna imenica u korpusu sa 600 424 (429,60 na mil.) pojavljivanja te je njezino pojavljivanje uz glagol *završiti* potvrđeno u korpusu. Naime, smatramo da su mogućnosti interpretacije takvih konstrukcija šire od onoga što predviđa teorija generativnog leksikona (Pustejovsky 1995) te da ovise i o drugim rečeničnim sastavnicama (subjektu), kao i o utjecaju konstrukcijskoga okvira. Upravo su razlike u značenjskome obogaćivanju akuzativnih (*završiti kuću*) u odnosu na instrumentalne konstrukcije (*završiti s kućom*) jedno od slabijih mjesta tumačenja prizivanja značenja leksičkim pristupima. Takvi, naime, pristupi ne nude operacionalizaciju mogućnosti da dvije konstrukcije s jednakim leksičkim sastavnicama u različitim konstrukcijskim okvirima prenesu različita značenja. S druge strane, prema konstrukcijskim pristupima (Goldberg 1995, 2006) na ukupno značenje iskaza, uz značenje samih sastavnica utječe i shematizirano konstrukcijsko značenje. U tom kontekstu, na značenje konstrukcije *završiti kuću*, osim značenja sastavnica, utječe i shematizirano konstrukcijsko značenje akuzativne tranzitivne konstrukcije. Njezino prototipno značenje određujemo kao usmjereno djelovanje na objekt koje ga mijenja (v. Belaj i Tanacković Faletar, 2014). Za razliku od toga, shematično značenje instrumentala razumijemo kao djelovanje

subjekta koje nije usmjereno na promjenu naravi predmeta, već neusmjereno djelovanje po površini nečega što već postoji, što proizlazi iz sheme prostornoga paralelizma (Belaj i Tanacković Faletar, 2014). Naime, instrumentalna konstrukcija daje prostorni okvir implicitne radnje u kojoj subjekt i objekt sudjeluju. Stoga u istraživanju polazimo od pretpostavke da dva različita konstrukcijska okvira omogućuju prizivanje različitih značenja konstrukcija s faznim glagolima s nekanonskim dopunama.

3. Korpusna analiza značenjskoga obogaćivanja

Polazeći od teorije generativnoga leksikona (Pustejovsky, 1995) značenje konstrukcije s implicitnim predikatom u primjeru (3.1.) moglo bi se odrediti s obzirom na način nastanka toga predmeta (*gradnja*) i s obzirom na funkciju toga predmeta (*za stanovanje*). Kako bi se ispitao izvor interpretacije takvih rečenica, provedena je analiza korpusnih rečenica s faznim glagolom *završiti* i dopunom *kuća* u akuzativu i prijedložnom instrumentalu.

(3.1.) *Završila je kuću.*

Korištenjem regularnih izraza⁴ korpusnom su analizom ekscerpirani primjeri u kojima se iza glagola *završiti*na prvom ili drugom mjestu pojavljuje imenica *kuća* u akuzativu, a zatim i imenica *kuća* u instrumentalu s prijedlogom *s (sa)*. Korpusna je analiza pokazala da se u hrvatskome jeziku imenica *kuća* uz glagol *završiti* pojavljuje ukupno 51 put, a s obzirom na izostanak eksplicitne događajnosti, pretpostavljamo da u interpretaciji takvih primjera dolazi do značenjskoga obogaćivanja koje određuje proces koji se vrši s objektom. Kako bi se utvrdilo kakvo je značenjsko obogaćivanje konstrukcije, provedena je dvostruka anotacija primjera s faznim glagolom i imenicom *kuća* označavanjem implicitnih predikata tih rečenica. Dvostruka je anotacija⁵ tako dobivenih primjera provedena kako bi se utvrdilo postoje li razilaženja u procjenama dvoje označivača. Implicitni su se predikati označavali s obzirom na to je li riječ o načinu nastanka predmeta ili o njegovoj funkciji. Dodatno, označavanje je podrazumijevalo ekspliciranje implicitnoga predikata. Usporedba anotacija implicitnih predikata pokazala je da su svi predikati određeni agentivno, s obzirom na nastanak predmeta, no pokušaj ekspliciranja glagola koji se provodi nad predmetom nije bio jednoznačan. Naime, u primjerima (3.2.), (3.3.) i (3.4.) *završavanje se kuće* ne mora nužno odnositi na njezinu gradnju, već i na druge radnje koje bi mogle biti povezane uz taj predmet

⁴ [lemma = "završiti"] [tag="V.*"] {0,1} [lemma=" kuća " & tag="Nc..a|Nc..a."]
[lemma = "završiti"] [tag="V.*"] [word="s|sa"] {0,1} [lemma=" kuća " & tag="Nc..a|Nc..a."].

⁵ Uz autoricu, korpus je anotirao još jedan stručni označivač (lingvist).

kao što je to *uređivanje, popravljanje, adaptacija, bojenje* i sl., stoga su označivači uz te primjere navodili više mogućih glagola.

(3.2.) *Ne morate odjednom završiti cijelu kuću.* (hrWaC)

(3.3.) *Drago je upravo završio kuću i sada tamo živi.* (hrWaC)

(3.4.) *To nam daje nadu da ćemo na proljeće možda i završiti kuću.* (hrWaC)

Fazne konstrukcije s imenicom *kuća*, dakle, ukazuju na problematičnost u određivanju odnosno predviđanju mogućih predikata strukturom kvalije. Naime, prihvaćanjem mogućnosti interpretacije koja proizlazi isključivo iz strukture kvalije, glagol *urediti* ne bi mogao biti implicitnim predikatom rečenice (3.5.):

(3.5.) *Uredili smo pedesetak stanova, a nismo u stanju završiti vlastitu kuću.* (hrWaC)

Glagol *urediti* u surečenici može implicirati da se *završavanje kuće* odnosi *nauređenje*, a ne na *proces gradnje*, stoga je u tom primjeru model značenja koji proizlazi iz teorije generativnoga leksikona teže održiv. Premda korpusna analiza provedena u korpusu hrWaC nije našla primjere glagola *završiti* i imenice *kuća* u instrumentalu, pretraga interneta, koji smo odredili kao korpus u najširem smislu, potvrdila je pojave takvih oblika u književnim tekstovima, u izvorniku (3.6.) i u prijevodu s engleskoga jezika (3.7.).

(3.6.) *Kad su završili s kućom, prešli su na ljetnu kuhinju i na šupe iskopane u brdu, na onu što ju je načinio Vilko Lindemann i na onu drugu* (Pavličić, 2004).

(3.7.) *Onoga dana kad smo završili s kućom – bilo je oko šest popodne, bio sam prašnjav od glave do pete - Welty je otvorio bocu vina, sjeli smo uz kutije i pili, znaš ono, goli podovi i jeka prazne kuće* (Tartt, 2015).

Kontekst u tim primjerima sugerira interpretaciju faznih konstrukcija koja se odnosi na proces koji se provodi s kućom, no tek je uključivanjem izvanrečeničnoga konteksta moguće odrediti cjelovito rečenično značenje. Stoga i ovi primjeri upućuju na nemogućnost teorije generativnoga leksikona (Pustejovsky, 1995) da beziznimno omogući modeliranje značenja takvih konstrukcija isključivo dvjema ulogama kvalije.

4. Eksperimentalni pristup značenjskom obogaćivanju

Kako bi se dodatno potvrdili rezultati dobiveni korpusnom analizom te ispitali prihvatljivost i interpretabilnost konstrukcija s glagolom *završiti* i nedogađajnom imenicom *kuća* u kontekstualno neutralnim uvjetima provedena su tri eksperimentalna istraživanja s dva cilja: (1) ispitati stupanj prihvatljivosti rečenica s faznim glagolom *završiti* i dopunom *kuća* u

akuzativu i prijedložnom instrumentalu u hrvatskome jeziku i (2) ispitati raspon implicitnih predikata u rečenicama s faznim glagolom *završiti* i imenicom *kuća* u akuzativu u odnosu na instrumental što je provedeno dvama tipovima istraživanja (v. 4.2. i 4.3.).

4.1. Prosudba prihvatljivosti

Prosudba prihvatljivosti rečenica (engl. *acceptability judgement*) metoda je korištena u lingvističkim ispitivanjima kojom ispitanici procjenjuju je li govornicima rečenica prihvatljiva u određenome jeziku (Kraš i Miličević, 2015). U istraživanju smo koristili tradicionalni zadatak prosudbe stupnjevite prihvatljivosti rečenica na Likertovoj skali od 1 do 5 u kojemu su ispitanici procjenjivali pisano prikazane rečenice uz neograničeno vrijeme za donošenje prosudbe. Budući da je korpusna analiza potvrdila mogućnost pojave imenice *kuća* u akuzativu uz fazni glagol *završiti*, očekivano je i da će ispitivanje prihvatljivosti takve rečenice potvrditi njezinu jezičnu prihvatljivost. U tom kontekstu, konstrukcije koje se u korpusima češće javljaju možemo smatrati i konstrukcijama s višim stupnjem idiomatizacije (v. Suttle i Goldberg, 2011). S druge strane, korpusna je analiza pokazala slabu produktivnost konstrukcija s glagolom *završiti* i imenicom *kuća* u instrumentalu, stoga smo očekivali i njihovu slabiju jezičnu prihvatljivost.

U ispitivanju prihvatljivosti sudjelovalo je 20 ispitanika (60 % Ž i 40 % M), studenata preddiplomskoga studija južnoslavenskih jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Prosječna je dob ispitanika bila $M = 20,4$ godine ($SD = 1,73$, $Min = 18$, $Max = 23$), a svi su se ispitanici izjasnili kao izvorni govornici hrvatskoga jezika. Sudjelovanje u ispitivanju bilo je anonimno, dobrovoljno i provedeno u vrijeme redovne fakultetske nastave, a trajalo je oko 10 minuta. Nakon što su im pročitane upute, podijeljeni su im upitnici u kojima su procjenjivali prihvatljivost rečenica na skali od 1 do 5 gdje 1 označava potpuno neprihvatljivu, a 5 potpuno prihvatljivu rečenicu. Ispitanicima je objašnjeno da se u ispitivanju traži da daju vlastito mišljenje i da se oslone na prvi dojam. Svaki je ispitanik procjenjivao prihvatljivost ukupno 60 rečenica, od čega su 24 (3 x 4 x 2) rečenice bile rečenice s faznim konstrukcijama i četiri tipa nedogađajnih dopuna, dok su ostali primjeri bili distraktori (engl. *distractors*) koji su uključeni kako ispitanici ne bi otkrili specifičan cilj istraživanja. Procjena rečenica uključila je tri fazna glagola (*započeti*, *nastaviti*, *završiti*) i četiri imenice (*kuhinja*, *kuhinja*, *knjiga*, *ručak*), a u radu iznosimo samo rezultate ispitivanja za rečenice s glagolom *završiti* i imenicom *kuća*, kao primjerom nedogađajne imenice čije pojavljivanje uz fazni glagol zahtijeva značenjsko obogaćivanje.

Tablica 2. Procjena prihvatljivosti rečenica s glagolom *završiti* i imenicom *kuća* u akuzativu i instrumentalu

	akuzativ	instrumental
M	2,85	3,05
SD	0,99	1,05

Unatoč slaboj korpusnoj potvrđenosti konstrukcija s faznim glagolom *završiti* i dopunom *kuća* u instrumentalu, procjena prihvatljivosti (v. tablicu 2) pokazala je da su oba tipa konstrukcija procijenjena prihvatljivima u hrvatskome jeziku. Naime, analiza prihvatljivosti rečenica s implicitnim predikatima pokazala je da ih govornici procjenjuju srednjom ocjenom 2,85 uz dopunu u akuzativu, a ocjenom 3,05 s dopunom u prijedložnome instrumentalu, što smatramo (rubno) prihvatljivim jezičnim oblicima te ih stoga smatramo interpretabilnima što će prikazati i eksperiment procjene implicitnoga predikata u nastavku.

4.2. Analiza procjena implicitnoga predikata

Kako bismo ispitili izvore interpretacije navedenih konstrukcija provedena su dva ispitivanja procjena implicitnoga predikata. U prvom se od ispitanika tražilo da uz rečenicu s faznim glagolom i imenicom *kuća* u akuzativu i instrumentalu ekspliciraju izostavljen predikat. Kako bi se dodatno provjerili rezultati, provedeno je i drugo kontrolno ispitivanje u kojem su ispitanici na temelju ponuđenih odgovora navodili koji predikati najbolje odgovaraju rečenicama s nedogađajnom dopunom.

4.2.1. Ispitivanje određivanja implicitnoga predikata

Ispitivanje određivanja implicitnih predikata provedeno je u okviru većega istraživanja u kojem su se ispitivali implicitni predikati rečenica s trima faznim glagolima i četirima dopunama. U ovome radu donosimo rezultate procjene implicitnih predikata rečenica s faznim glagolom *završiti* i imenicom *kuća* u akuzativu i instrumentalu.

U ispitivanju je sudjelovalo 62 ispitanika (M = 23 %, Ž = 77 %), studenata preddiplomskoga studija južnoslavenskih jezika i književnosti i kroatistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Prosječna dob ispitanika bila je 21 godina (SD = 1,9, Min = 18, Max = 28).

Ispitivanje je provedeno upitnikom, metodom papir-olovka, u kojem su ispitanici nakon pročitane stimulusa (N = 60) koji je činila rečenica s

faznim glagolom (npr. *Mirjana je završila s kućom*), trebali odgovoriti na pitanje *Što je subjekt činio s predmetom* navodeći glagol koji najbolje opisuje tu radnju. Subjekti rečenice bili su neka od najčešćih osobnih imena prema Državnom zavodu za statistiku⁶. Nakon subjekta u rečenici slijedio je fazni glagol s dopunom u akuzativu ili s prijedložnim instrumentalom i priložna oznaka vremena (*prošle godine, oko podneva, itd.*) kako bi rečenice zvučale što prirodnije i kako bi se smanjio efekt zamora sličnim ispitivačkim materijalom. Kako bi se dodatno minimizirao zamor ispitnim materijalom, rečenice su podijeljene u dva upitnika koja su sadržavala jednak broj primjera s faznim glagolima. Svaki je ispitanik navodio implicitne predikate u ukupno 60 rečenica, od čega su 24 rečenice bile testne rečenice s faznim glagolima (npr. *Ivan je završio kuću oko podneva*), dok su preostalih 36 rečenica činili distraktori (npr. *Ana je uživala u salati*) koji su uključeni kako ispitanici ne bi otkrili specifičan cilj ispitivanja te kako bi se, što je više moguće, smanjio efekt zamora sličnim ispitnim materijalom. Rečenice su u upitniku poredane slučajnim redoslijedom.

Sudjelovanje u ispitivanju bilo je anonimno, dobrovoljno i provedeno u vrijeme redovne fakultetske nastave. Vremenski je bilo neograničeno, a ispitanici su rješavali upitnik u prosjeku između 20 i 25 minuta. Najprije su pročitani informirani pristanci u kojima su obaviješteni o svrsi provođenja rada, a ispitivanju su mogli pristupiti nakon njegova potpisivanja. U uputi za ispitivanje koja je ispitanicima pročitana naglas objašnjen je specifičan cilj ispitivanja - određivanje značenja koja prizivaju pojedine rečenice. Navedeno je da su u jeziku posvjedočene rečenice u kojima nedostaju informacije koje bi rečenice činile sasvim smislenima, no takva je značenja moguće pretpostaviti. Od ispitanika se tako tražilo da nakon što pročitaju rečenicu, odgovore na pitanje *Što je subjekt činio s predmetom*. Npr. *Ana je uživala u salati. Što je Ana činila sa salatam? _____* Ispitanici su zamoljeni da navedu samo jedan glagol koji najbolje opisuje tu aktivnosti te da se u odgovorima oslone na svoj prvi dojam. U upute nisu uključeni primjeri s faznim glagolima kako se ispitanicima ne bi sugerirali odgovori i kako bi se dobili što prirodniji odgovori. Prikupljeni su odgovori uneseni u program Microsoft Excel, ručno su obrađeni, ujednačeni i kodirani zbog jednostavnije obrade podataka (npr. pretvaranje različitih glagolskih oblika u infinitive, svršenih u nesvršene vidske parnjake, i sl.).

Analiza odgovora (v. tablicu 3) pokazala je da se kao implicitni predikati konstrukcija s faznim glagolom *završiti* i imenicom *kuća* ukupno u najvećoj mjeri pojavljuju glagoli *graditi* i *čistiti*. Agentivni predikat *graditi* uz

⁶ Za ispitivanje su odabrana najčešća muška i ženska imena prema Državnom zavodu za statistiku od 1960. do 1990. godine kako bi se umanjila mogućnost da su ispitanicima imena nepoznata ili neobična, što bi moglo utjecati na značenje.

imenicu *kuća* u akuzativu se pojavljuje u 32,26 % primjera, dok se u instrumentalu pojavljuje u 19,35 % rezultata. Glagol *čistiti* kao implicitni predikat ispitivanih rečenica dominantno (41,94 %) dolazi uz instrumental. Glagol *spremati* jednako se pojavljuje uz oba padeža (16,13 %), a kao drugi predikati uz akuzativ pojavljuju se glagoli *bojiti* (2), *demolirati* (1), *popravljati* (1), *prati* (1), *raditi* (1), *sastavljati* (1), *projektirati* (1), *slagati* (1), *uređivati* (3), *usisavati* (1), *zidati* (1), dok se uz instrumental pojavljuju glagoli *bojiti* (2), *popravljati* (1), *prati* (1), *slagati* (1), *uređivati* (1), *mesti* (1), *renovirati* (1), *seliti* (1), *zidati* (2), *žbukati* (1) i *živjeti* (1).

Tablica 3. Implicitni predikati rečenica s glagolom *završiti* i imenicom *kuća* u akuzativu i prijedložnom instrumentalu

	M + Ž		M + Ž	
	<i>završiti kuću</i>		<i>završiti s kućom</i>	
graditi	20	32,26 %	12	19,35%
čistiti	19	30,65 %	26	41,94%
spremati	10	16,13 %	10	16,13%
sređivati	3	4,84 %	2	3,23%
drugo	10	16,13 %	12	19,36 %
UKUPNO	62		62	

Dakle, uz rečenice s glagolom *završiti* i imenicom *kuća* ispitanici su najčešće prizivali glagole koji proizlaze iz znanja o načinu nastanka predmeta, odnosno agentivne kvalije (*graditi*). Međutim, među dominantnim su se odgovorima nalazili i glagoli koje ne možemo povezati s načinom nastanka predmeta (npr. glagol *čistiti*), što još više dolazi do izražaja kada se na temelju dobivenih odgovora prikaže utjecaj subjekta na interpretaciju konstrukcija s tom imenicom (v. tablicu 4). Naime, glagol *završiti* uz imenicu *kuća* u akuzativu dominantno priziva agentivne interpretacije (*graditi*) za subjekte muškoga roda (54,84 %), za razliku od subjekata ženskoga roda gdje je takva interpretacija razmjerno rijetka i pojavljuje se u tek 9,68 % analiziranih odgovora. Akuzativ, uz subjekt ženskoga roda preferira interpretaciju glagolom *čistiti* (41,94 %), a zamjetan je i veći broj interpretacija značenjski bliskim glagolom *spremati* koji je 25,81 % ispitanika navelo kao implicitni predikat ovih konstrukcija uz subjekte ženskoga roda, za razliku od 6,45 % ispitanika koji su ga naveli uz subjekte muškoga roda.

Tablica 4. Implicitni predikati konstrukcije s glagolom *završiti* i imenicom *kuća* s obzirom na rod subjekta

	M	Ž	M	Ž
	<i>završiti kuću</i>		<i>završiti s kućom</i>	
graditi	54,84%	9,68%	35,48%	3,23%
čistiti	19,35%	41,94%	25,81%	58,06%
spremati	6,45%	25,81%	6,45%	25,81%
sređivati	6,45%	3,23%	6,45%	0,00%
drugo	12,90%	19,35%	25,81%	12,90%

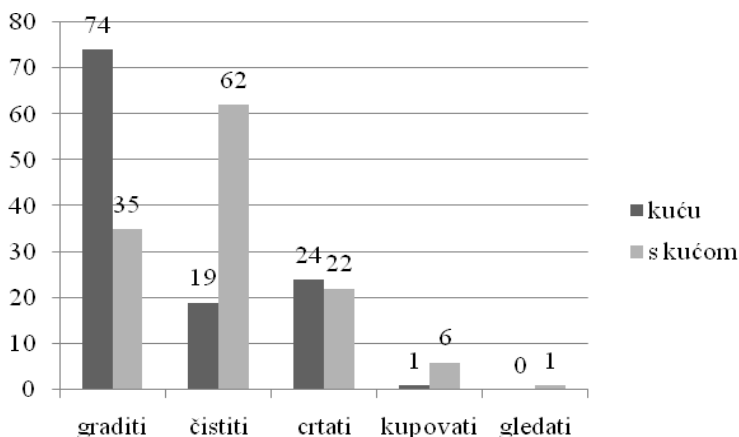
Uz instrumentalne dopune, agentivna interpretacija (*graditi*) uz imenicu *kuća* i subjekt ženskoga roda pojavljuje se tek jednom, dok se uz subjekt muškoga roda pojavljuje u 35,48 % navedenih odgovora. *Čistiti* kao predikat faznih konstrukcija s glagolom *završiti* i imenicom *kuća* u instrumentalu dominantan je s 58,06 % odgovora uz subjekte ženskoga roda, za razliku od 25,81 % uz subjekte muškoga roda.

4.2.2. Ispitivanje metodom prisilnoga izbora (engl. *forced choice*)

Kontrolno je istraživanje provedeno putem ankete izrađene u programu Google Forms koja je postavljena na stranicu društvene mreže Facebook. U ispitivanju u kojem je sudjelovao 51 ispitanik ispitivani su implicitni predikati 4 rečenice s faznim glagolom *završiti* i dopunom u akuzativu i instrumentalu (1 x 2), uz žensko i muško osobno ime (2 x 2 = 4). U ispitivanje su uključeni i distraktori (N = 8) kako ispitanici ne bi otkrili specifičan cilj ispitivanja. Za razliku od prethodnoga istraživanja u kojem su ispitanici sami navodili implicitne predikate rečenica, u ovom su istraživanju ponuđeni glagoli koji bi mogli biti implicitnim predikatom rečenica. Dva ponuđena glagola najčešće su ponuđeni odgovori u prethodnom istraživanju (*graditi*, *čistiti*), a ostali su glagoli (*crtati*, *gledati*, *kupovati*) odabrani kako primjeri glagolskih kolokata koji se pojavljuju kao glagolski kolokati imenici *kuća* u korpusu, no nisu bili ponuđeni kao odgovori u prethodnome istraživanju. Ispitanici su trebali označiti koji od navedenih glagola najbolje odgovaraju izostavljenoj radnji u rečenici, a nisu bili ograničeni samo na jedan izbor već su mogli označiti koliko god glagola žele od ponuđenih 5. Rečenice su prikazivane slučajnim redoslijedom, kao i ponuđeni odgovori u svakome primjeru.

Ovo je istraživanje (v. graf 1) potvrdilo rezultate dobivene prethodnim istraživanjem prema kojima ispitanici akuzativnim konstrukcijama⁷ (*završiti kuću*) dominantno pripisuju (74 odgovora) agentivnu interpretaciju (*graditi*), za razliku od glagola *čistiti* koji je u 19 odgovora naveden kao mogući predikat ispitivanih rečenica. Glagol *crtati* koji u prethodnom istraživanju nije ponuđen među odgovorima 24 je ispitanika označilo kao mogući predikat. Tek je jedan ispitanik označio glagol *kupovati* kao mogući predikat navedene rečenice.

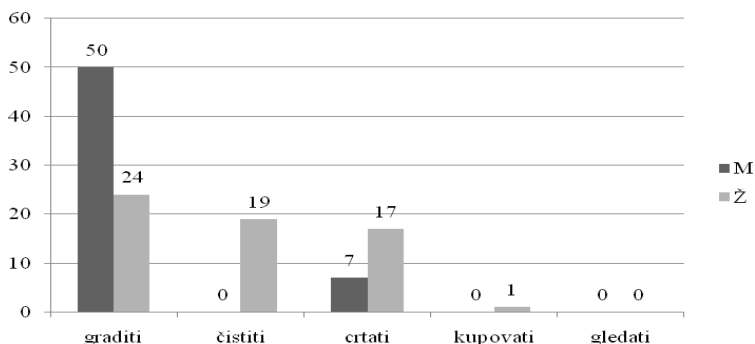
Sukladno prethodnom istraživanju, i ovo je kontrolno istraživanje pokazalo da ispitanici instrumentalnim konstrukcijama (*završiti s kućom*) dominantnije pripisuju neagentivne interpretacije. Naime, 62 je puta uz te konstrukcije navedena interpretacija glagolom *čistiti*, za razliku od 19 agentivnih interpretacija (*graditi*), što potvrđuje snažan konstrukcijski utjecaj na značenje čitave konstrukcije (rečenice), te isključuje mogućnost tumačenja značenja implicitnih predikata isključivo strukturom kvalije imenice u dopunu (Pustejovsky, 1995).

Graf 1. Usporedba implicitnih predikata uz dopunu u akuzativu i prijedložnom instrumentalu (metoda prisilnog izbora)

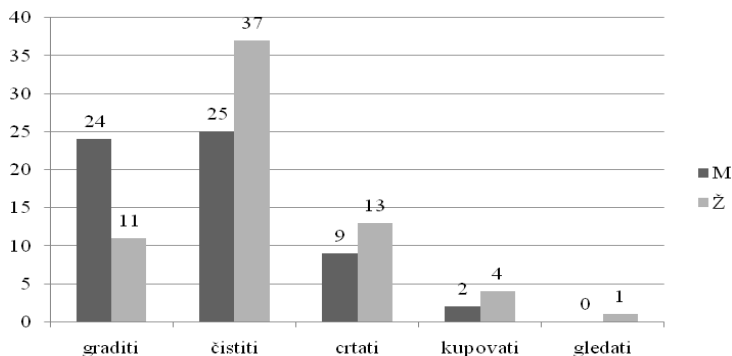
Uz konstrukcijsko značenje, i ovo je istraživanje pokazalo izrazit utjecaj znanja o svijetu (Žic Fuchs, 1991) odnosno prizivanje stereotipnih rodni uloga na značenje rečenica s nekompatibilnim sastavnicama (v. grafove 2 i 3). Naime, rečenice sa subjektom u muškom rodu i akuzativnom dopunom dominantno su prizivale agentivne interpretacije (*graditi*).

⁷ Rezultati uključuju odgovore za oba spola.

Graf 2. Usporedba implicitnih predikata uz dopunu u akuzativu s obzirom na razlike u rodu subjekta (metoda prisilnog izbora)

Kao što graf prikazuje, u istraživanju niti jedan ispitanik nije ponudio glagol *čistiti* kao implicitni predikat rečenica uz subjekt u muškome rodu te akuzativnu dopunu, dok je u rečenicama s imenicom *kuća* u prijedložnom instrumentalu, takav odgovor ponuđen u 25 primjera (v. graf 3), što dodatno potvrđuje našu pretpostavku da je značenje konstrukcija s faznim glagolima i nedogađajnim dopunama nemoguće u potpunosti tumačiti strukturom kvalije imenice u dopuni budući da se značenje *čišćenja* ne može smatrati niti agentivnom niti teličkom kvalijom.

Graf 3. Usporedba implicitnih predikata uz dopunu u instrumentalu s obzirom na razlike u rodu subjekta (metoda prisilnog izbora)

5. Rasprava

Smatramo da je model koji može ponuditi tumačenje ove pojave s najmanje ostatka tzv. model znanja o tipičnim događajima (engl. *generalized event knowledge*, McRae, Matsuki, 2009). Prema tome modelu govornici jezika posjeduju znanja o tipičnim događajima povezanim uz kakve predmete, a to znanje utječe na njihova očekivanja u jeziku. Prema modelu govornik na temelju predmeta jezično kodiranih imenicama (npr. *muškarac, kuća*) stvara tipične scenarije (*muškarac gradi kuću*) u koje su uključeni navedeni sudionici. Primjena takva modela na tumačenje faznih konstrukcija s nedogađajnim dopunama podrazumijeva aktivaciju znanja o događajima koji se mogu povezati uz rečenični subjekt i objekt. Budući da su rezultati analize pokazali da konstrukcija [NP_{osobno_imež} FG NP_{kuća}] dominantno priziva implicitni predikat *čistiti*, ovaj model omogućuje modeliranje takva značenja primjenom psiholingvističkih istraživanja kojim se ispituju tipični scenariji. Primjena toga modela na tumačenje konstrukcija s faznim glagolom pretpostavljala bi predviđanje tipičnih scenarija u kojima se mogu pojavljivati rečenični subjekt i objekt. Stoga tipične interpretacije zapravo tumačimo kao znanja o tipičnim događajima koja proizlaze iz znanja o predmetima u sprezi sa shematiziranim konstrukcijskim značenjem. Premda i drugi kognitivnolingvistički pristupi (npr. Fillmoreova semantika okvira) omogućuju slična tumačenja razlika u rezultatima, pristup koji u ovome radu zagovaramo razradio je metodologiju prikupljanja procjena tipičnih scenarija koja može biti primijenjena u daljnjim istraživanjima faznih konstrukcija s nedogađajnim dopunama.

Razlike u pripisivanju značenja u akuzativnim u odnosu na instrumentalne konstrukcije, kao što smo uvodno naveli, vidimo u padežnim značenjima. Naime, značenjski doprinos instrumentala vidimo kroz njegovo temeljno značenje semantičkoga paralelizma (Belaj, Tanacković Faletar, 2014), i to kroz neusmjerenu distributivnost radnje u prostoru (*čistiti*), za razliku od usmjerenosti radnje prema predmetu koja ga svojom aktivnosti mijenja (*graditi*), što je značenje akuzativa u prototipno tranzitivnim konstrukcijama (Hopper, Thompson, 1980). Smatramo da padežna značenja dodatno određuju pomake u interpretacijama i omogućuju širenje raspona značenja prema onima koje je moguće i empirijski potvrditi na temelju psihologijskih modela znanja o tipičnim događajima (McRae, Matsuki, 2009).

6. Zaključak

U radu smo prikazati da je značenje faznih konstrukcija s nedogađajnim dopunama (*završiti kuću*) nemoguće objasniti modelima koji polaze od dekonstrukcije značenja imenica u dopuni (Pustejovsky, 1995), već je ukupno rečenično značenje posljedica niza međusobno isprepletenih faktora koji, više ili manje, utječu na interpretaciju faznih konstrukcija s implicitnim predikatima. Na temelju korpusnih i eksperimentalnih pristupa, kao faktori sa zamjetnim utjecajem na konstrukcijsko značenje u cijelosti izdvojeni su utjecaj značenja subjekta te samo konstrukcijsko značenje. Stoga smatramo da je za modeliranje značenjskoga obogaćivanja konstrukcija s kršenjem kanonske argumentne strukture nužno uzeti u obzir više od onoga što predviđa teorijski model generativnoga leksikona svodeći ga na strukturu kvalije imenice u dopuni.

Literatura / References

- Belaj, Branimir, Goran, Tanacković Faletar. (2014). *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika. Knjiga prva: imenska sintagma i sintaksa padeža* [Cognitive grammar of the Croatian language. Book one: Noun syntax and case syntax]. Zagreb: Disput.
- Belaj, Branimir, Goran, Tanacković Faletar. (2017). *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika. Knjiga druga: Sintaksa jednostavne rečenice* [Cognitive grammar of the Croatian language. Book two: The Syntax of a simple sentence]. Zagreb: Disput.
- Blagus, Bartolec, Goranka. (2017). *Glagolske kolokacije u administrativnome funkcionalnom stilu* [Verb collocations in administrative functional style]. In *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* [Discussions: Journal of the Institute of Croatian Language and Linguistics], 43, No 2. 285–309.
- De Almeida, Roberto G. (2004). *The Effect of Context on the Processing of Type-Shifting Verbs*. In *Brain and Language* 90. No 1–3. 249–61.
- Engerer, Volkmar Paul. (2014). *Phases in verbal semantics*. In *Events, Arguments and Aspects: Topics in Semantics*. Robering, Klaus (Ed.). (Studies in Language Companion Series. Vol. 152). Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 227–260.
- Frisson, Steven, Brian, McElree. (2008). *Complement Coercion Is Not Modulated by Competition: Evidence from Eye Movements*. In *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 34, No 1. 1–11.
- Goldberg, Adele E. (1995). *Constructions: a Construction Grammar approach to argument structure*. Chicago: University of Chicago Press.
- Constructions at Work: The Nature of Generalization in Language*. (2006). Oxford: Oxford University Press.
- Hopper, Paul J., Thompson, Sandra A. (1980). *Transitivity in Grammar and Discourse*. In *Language*, 56. 281–299.

- Jackendoff, Ray. (2011). *Conceptual Semantics*. In *Semantics*. Claudia, Maienborn, Klaus von Heusinger, Paul Portner (Eds.). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
- The Architecture of the Language Faculty*. (1997). Cambridge, MA: MIT Press.
- Jucker, Andreas H. (2009). *Speech Act Research between Armchair, Field and Laboratory*. In *Journal of Pragmatics*, 41, No 8. 1611–1635.
- Katsika, Argyro, David, Braze, Ashwini Deo, Maria Mercedes Piñango. (2012). *Complement Coercion: Distinguishing Between Type-Shifting and Pragmatic Inferencing*. In *The Mental Lexicon*, 7, No 1. 58–76.
- Kilgarriff, Adam, Gregory, Grefenstette. (2003). *Introduction to the Special Issue on the Web as Corpus*. In *Computational Linguistics*, 29, No 3. 333–347.
- Kraš, Tihana, Maja, Miličević. (2015). *Eksperimentalne metode u istraživanjima usvajanja drugog jezika* [Experimental methods in second language acquisition studies]. Rijeka: Filozofski fakultet.
- Lai, Yao-Ying, Cheryl, Lacadie, Todd, Constable, Ashwini, Deo, Maria, Mercedes, Piñango. (2017). *Complement Coercion as the Processing of Aspectual Verbs: Evidence from Self-paced Reading and fMRI*. In *Compositionality and Concepts in Linguistics and Psychology*. Uredio James A. Hampton, Yoad, Winter (Eds.). Cham: Springer International Publishing. 191–222.
- Lapata, Maria, Alex, Lascarides. (2003). *A Probabilistic Account of Logical Metonymy*. In *Computational Linguistics*, 29, No 2. 261–315.
- Lapata, Mirella, Frank, Keller, Christoph, Scheepers. (2003). *Intra-Sentential Context Effects on the Interpretation of Logical Metonymy*. In *Cognitive Science*, 27, No 4. 649–68.
- Lascarides, Alex, Ann, Copestake. (1995). *The Pragmatics of Word Meaning*. In *Semantics and Linguistic Theory*, No 5. 204.
- Ljubešić, Nikola, Tomaž, Erjavec. (2011). *hrWaC and slWac: Compiling Web Corpora for Croatian and Slovene*. In *Text, Speech and Dialogue – 14th International Conference*. Habernal, Ivan (Ed.). Berlin: Springer. 395–402.
- McElree, Brian, Matthew, J., Traxler, Martin, J., Pickering, Rachel, E., Seely, Ray. Jackendoff. (2001). *Reading Time Evidence for Enriched Composition*. In *Cognition*, 78, No 1. 17–25.
- McRae, Ken, Kazunaga, Matsuki. (2009). *People Use their Knowledge of Common Events to Understand Language, and Do So as Quickly as Possible*. In *Lang Linguist Compass*, 3, No 6. 1417–1429.
- Michaelis, Laura A. (2002). *Headless Constructions and Coercion by Construction*. In *Mismatch: Form-Function Incongruity and the Architecture of Grammar*. Elaine, Francis, Laura, A. Michaelis (Eds.). Stanford: CSLI Publications.
- Partee, Barbara H. (1984). *Compositionality*. In *Varieties of formal semantics*. Frank, Landman, Frank, Veltman (Eds.). Dordrecht: Foris.
- Pustejovsky, James. *The Generative Lexicon*. *Comput. Linguis*, 17, No 4. 409–441.
- The Generative Lexicon*. (1995). Cambridge, MA: MIT Press.
- Silić, Josip, Ivo, Pranjković. (2007). *Gramatika hrvatskoga jezika : za gimnazije i visoka učilišta* [Croatian grammar: for grammar schools and colleges]. Zagreb: Školska knjiga.
- Suttle, Laura i Adele E. Goldberg. (2011). *The partial productivity of constructions as induction*. In *Linguistics*, 49, No 6.

- Traxler, Matthew J., Brian McElree, Rihana S. Williams, Martin, J. Pickering. (2005). *Context Effects in Coercion: Evidence from Eye Movements*. In *Journal of Memory and Language*, 53, No 1. 1–25.
- Traxler, Matthew J., Martin J., Pickering, Brian, McElree. (2002). *Coercion in Sentence Processing: Evidence from Eye-Movements and Self-Paced Reading*. In *Journal of Memory and Language*, 47, No 4. 530–547.
- Utt, Jason, Lenci, Alessandro, Padó, Sebastian, Zarcone, Alessandra. (2013). *The curious case of metonymic verbs: a distributional characterization*. In *Proceedings of the International Conference on Computational Semantics*. Potsdam.
- Zarcone, Alessandra, Sebastian Padó. (2011). *Generalized Event Knowledge in Logical Metonymy Resolution*. In *Proceedings of the 33rd Annual Conference of the Cognitive Science Society*. Carlson, L., Hölscher, C., Shipley, T. Austin, TX: Cognitive Science Society. 944–950.
- Zarcone, Alessandra, Stefan Rüd. (2012). *Logical metonymies and qualia structures: an annotated database of logical metonymies for German*. In *Proceedings of the 8th International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC 12)*. Istanbul.
- Ziegeler, Debra. (2007). *A Word of Caution on Coercion*. In *Journal of Pragmatics*, 39(5). 990–1028.